

kuu pääwai seks linnitud. Pärast teda oli aastal 1696 Johann Zimmermann õpetajaks, kes teiste waimuliku meeste abiga 1704—6 uue Testamenti Sakska keelest Eesti keele ümber töösis. — Qui wene-wägi wiimist korda Tallinna al osi ja kindral Baueri fäsu al aastal 1710 ennast Hartu mõisani oli ligistanud, andis Rootsiwäärel valitseja ja Tallinna lüberneri asemel Patkul, täsku wärawatagused majad ja ajad Roosenfrontsi uuslitaast semini tunni Nunnewärawäsi saadik 1500 sülda fantsi-test, sõda tarvituse pärast ära põletada. Selle fäsu täitmises sai ta Saarli-firik 22 Leikuse kuu pääwai 1710 ärasõhutud, kus juures siis hulgwani ja ilusaid puid, mis ümber firiku lahvatasid, ta otja saiwad.

Sõda ja fäts oli linnarahvast arwu järele väga pisuleseks teinud, siiski jää illa Toompä fogukond ühte seltsi ja saiwad endale aastal 1715 jälle uue õpetaja nimega Samuel Stricker, keda aga juba 1717 Madise lühelkonda ärafututi. Üts jagu fogudusest ühendas ennast aastal 1724 Eesti altlinna Maa-firiluga (pühawaimo firiku) fogudusega. Teine jagu aga, mis aastal 1691 linna ligidalt külabest, Jõelehtmeist ja Keilaist olivad Saarli firiku fogudusesse astunud; läksiwad jälle maa fogudusesse tagasi. Järele jäanud jagu Toompä Eesti

fogudusest osi niiud väga weike, ja kui viimane õpetaja selle fogudusest Peeter Johan Kass aastal 1739 Tallinnaast Rakveresse sai kutsutud, siis oli Eesti Toompä fogudus hoopis tollu suland.

Selle saea aasta sees töusivad aga jälle healed tõlama ja ruumi litsus hulgaga foguduse liitmetele altlinna Maa-firikus, murdis wiimaks eneole sah-kumise teed jälle iselogudusesse heita. Seal juures tuli igamehese endise Jumala foega seisu paik meeles, mis enne Eestlastel Toompä frundi peal on olnud, ja sellega ühes ka soov', endale jälle wana foha peale Jumala amits uit firikut ehitada ja endid ühendada. Mitmed mched seadsi-wad seda soowi förgema pailadesse ette, ja niiud tuli kõige pealt küsminne, selle jõuga uus firik peab ülesse ehitud saama. Aga abi tuli mitmest poolt. Kõige esmalst andis Toompä silde wähe maad endise firiku paigast, platži selle tarbeks ja subas ta abi omalt poolt lisada. Eestimaa mõisa wanemate fogu poolt tuli kaunis jagu abi, nõnda et aastal 1859 firiku ehituse tarbeks juba kaunis jagu foos oli, ja selle läbi rahva lootus linnitud sai. Kõigeförgemalt sunnituse suba uit firikut Eesti Toompä fogudusele sai suil aastal 1862 linnitud, mis peale juba 28. Oktobri kuu pääwai sel samal aastal alustiwi uue Jumala foale en-